

การวิจัยและพัฒนากิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กและเยาวชนภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

Research and Development of Educational Tourism Activities and Facilities for Youth Tourists in Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus

Received: April 5, 2023

Revised: November 12, 2023

Accepted: December 19, 2023

ปัญจมาพร ตำนานวัน และ เมทินี วงศ์ธราวัฒน์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Panchamaphorn Tamnanwan and Maytinee Vongtharawat

Kasetsart University

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. สำรวจแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน 2. สำรวจพฤติกรรมและความต้องการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน 3. พัฒนากิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน โดยการสำรวจศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ดูแลศูนย์การเรียนรู้เพื่อการท่องเที่ยว จำนวน 12 คน และใช้แบบตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยว และแบบสำรวจแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) การสำรวจพฤติกรรมและความต้องการกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งท่องเที่ยว เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) กับกลุ่มเด็กและเยาวชนช่วงอายุ 15-24 ปี จำนวน 400 คน สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ผลการวิจัย แหล่งท่องเที่ยวภายในพื้นที่ที่กลุ่มตัวอย่างรู้จักอันดับหนึ่ง คือ อุโมงค์ชมพู่พันธ์ทิพย์ มูลเหตุจูงใจที่ทำให้เดินทางมาท่องเที่ยวคือความสวยงามโดดเด่น และเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ความต้องการกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ พบว่า ด้านที่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยฯ ทั้ง 5 แห่ง พบว่า แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ในทุกด้าน แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่เป็นจุดดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่ชัดเจน และไม่มี การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวแต่ละจุด สถานที่ท่องเที่ยวยังขาดจุดถ่ายรูปแลนด์มาร์คที่สำคัญ รวมถึงป้ายบอกเส้นทางและป้ายบอกจุดสถานที่ท่องเที่ยวไม่เด่นชัด

คำสำคัญ: ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว, การพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้, นักท่องเที่ยวกลุ่มเด็กและเยาวชน

Abstract

This research is research and development. The objectives are to 1. explore tourist attractions for learning of children and youth within the area of Kasetsart University. Kamphaeng Saen Campus 2. Survey the behaviors and needs for learning tourism of children and youth. 2. Develop activities and facilities for learning tourism of children and youth. Which is mixed-method research using quantitative and qualitative research. The research tool used was interviewed for a criterion-based selection with 12 people of tourist attractions information staff. Use the method of content analysis. A survey of behaviors and needs for learning activities in tourist attractions Collect data using a questionnaire. with a group of youth tourist aged 15-24 years, amounting to 400 people. Purposive sampling was used to analyze the data by using a statistical package program (SPSS) to find the percentage, frequency, mean (mean), then the results were analyzed and summarized in the form of tables and sorts. The research results concluded that tourist attractions within the university that the youth tourist first known is the Tabebuia Rosea tree Tunnel. The motivation for traveling is outstanding beauty and a unique to tourist attractions. The need for learning tourism activities It was found that the aspect that the youth tourist had the most demand for was tourism attraction. The evaluation of tourist attractions and learning tourism facilities within the University's 5 areas revealed that tourist attractions have the potential to be developed into tourist attractions for learning in all aspects. But there are no activities that clearly attract tourists. And there is no link to each tourist attraction. Tourist attractions still lack important landmarks to take photos. Including route signs and signs indicating tourist attractions that are not obvious.

Keywords: Potential of tourism attraction, Development of tourism activities, Learning of youth tourism, Youth tourism

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยถือเป็นสินค้าหลักที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและศักยภาพของประเทศ นอกเหนือจากนั้นการท่องเที่ยวยังเป็นการสร้างรายได้และสร้างงานให้กับคนในท้องถิ่น แต่สิ่งที่สำคัญคือการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ การพัฒนาแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวจะประสบความสำเร็จได้ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีการวางแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่ดึงดูดใจสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยคำนึงถึงคุณสมบัติของแหล่งท่องเที่ยวในการพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการพัฒนาแหล่ง

ห้องเที่ยวที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งคำนึงถึงศักยภาพของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่จะไม่ก่อให้เกิดการแข่งขันกัน มีการพัฒนาให้เป็นไปอย่างมีระบบและการประสานงานกันและสามารถที่จะอนุรักษ์และรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวให้คงอยู่ต่อไป (ฐาปกรณ ทอังกานูช, 2558)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการองค์ความรู้ร่วมกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย นำไปสู่การยกระดับความสามารถการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน (ฉันทนิชา เลิศนรเศรษฐ์, 2550) โดยการสร้างกระแสการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทย สร้างสรรค์กิจกรรม และมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยวโดยการสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจของนักท่องเที่ยวและตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561: ออนไลน์) ได้เน้นถึงความสำคัญของการพัฒนาคน โดยการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ดังนั้นการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงควรเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการ หน่วยงานและชุมชนที่เกี่ยวข้องโดยการสำรวจความต้องการการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางท่องเที่ยวในระยะไกลมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำที่มีชื่อเสียงทั้งทางด้านการเรียนการสอนและการวิจัย เป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป ซึ่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้พยายามเปลี่ยนแหล่งเรียนรู้ให้เป็น “แหล่งท่องเที่ยว” เช่น โครงการเที่ยวไม่ไกล ไปกำแพงแสน การเที่ยวชมดอกชมพูพันธุ์ทิพย์ คาวบอยแลนด์ อุทยานแมลง สวนไม้ผลเขตร้อน เป็นต้น นอกจากนี้ภายในมหาวิทยาลัยยังมีโครงการต่างๆ ที่ให้ความรู้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ ได้แก่ โครงการจำลองเทคโนโลยีเกษตร ระบบชลประทานตามโครงการพระราชดำริ มีศูนย์การเรียนรู้ทั้งหมด 20 แห่ง ทั้งด้านชลประทาน ปศุสัตว์ ไม้ผล ข้าว สมุนไพร รวมถึงโรงเรียนสอนเกษตรกรและชาวนา โดยเน้นการปฏิบัติจริงในพื้นที่เพาะปลูกจริง เพราะมหาวิทยาลัยมีจุดเน้นการศึกษาทางด้านเกษตร และมีนโยบายเปิดรับมหาวิทยาลัยสู่ชุมชนให้ผู้ที่สนใจได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ยังมีสถานีวิจัยประมง กำแพงแสน มีแหล่งดูนกน้ำ เช่น นกเป็ดน้ำ นกกระยาง และนกอพยพต่างๆ ที่ผลัดเปลี่ยนมาสร้างสีสันให้แหล่งน้ำทุกฤดู และสิ่งที่พลาดไม่ได้ คือ อุทยานแมลงเฉลิมพระเกียรติฯ ซึ่งเป็นโดมขนาดใหญ่ปลูกต้นไม้และเลี้ยงแมลงตามระบบนิเวศ เต็มไปด้วยผีเสื้อหลายสายพันธุ์ที่บินว่อนเป็นอิสระ (โพสท์ทูเดย์, 2559, ออนไลน์)

จากความหลากหลายของพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จะเห็นได้ว่าเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวและการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน จึงเหมาะสมต่อการพัฒนากิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะดำเนินการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายรวมทั้งการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
2. เพื่อสำรวจพฤติกรรมและความต้องการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
3. เพื่อพัฒนากิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
2. ทราบถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยว ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
3. ได้รูปแบบกิจกรรมและคู่มือการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
4. เสนอผลการวิจัยต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการส่วนกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน

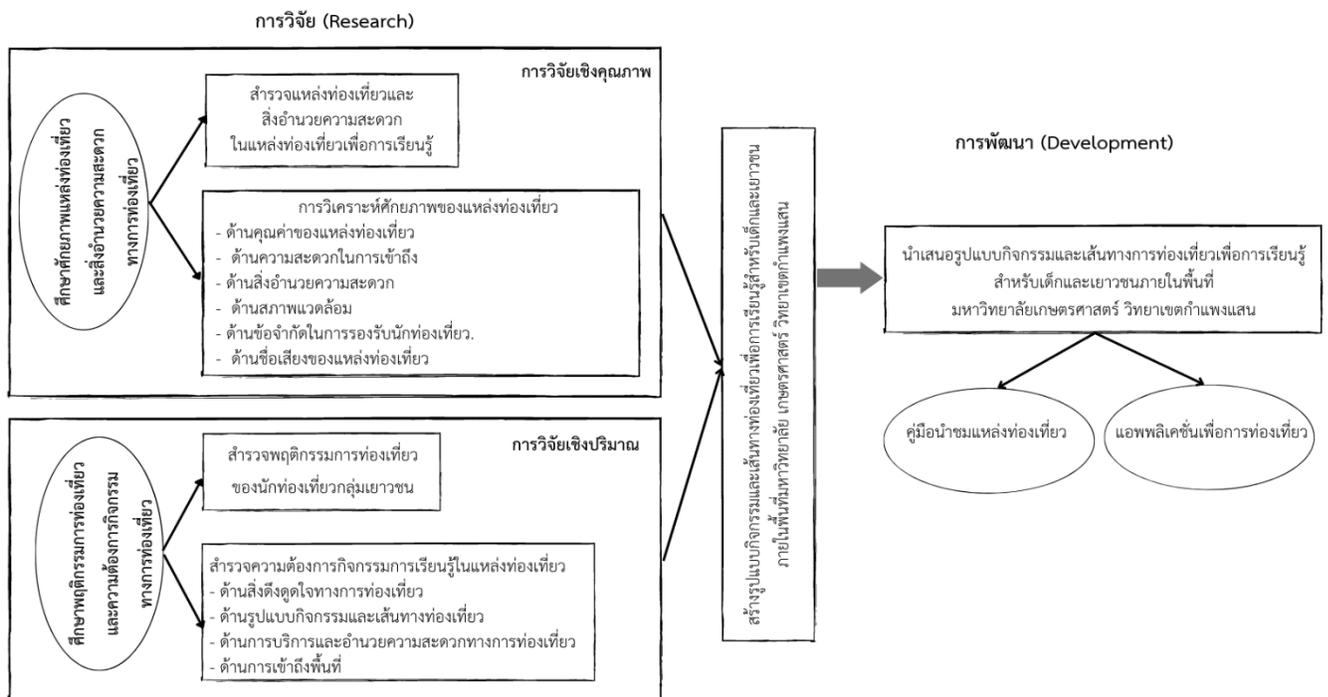
บททวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชน และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แนวคิดและทฤษฎีแหล่งการเรียนรู้ วิรุฬห์ นิลโมจน์ (2558) ได้ให้ความหมายว่า แหล่งการเรียนรู้หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างในชุมชนทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมทั้งตัวบุคคลเอง ขนบธรรมเนียม ประเพณี และทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ที่สามารถให้ความรู้หรือเป็นแหล่งที่ชุมชนสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ตามความต้องการ ประกอบด้วย ความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้ ประเภทของแหล่งการเรียนรู้ หลักการจัดแหล่งการเรียนรู้
2. แนวคิดทฤษฎีศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว วิวัฒน์ชัย บุญยภักดิ์, 2529 (อ้างใน วิภา ศรีระทุ, 2551) ได้นิยามคำว่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว คือ ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่เอื้ออำนวยต่อการ พัฒนาการปรับปรุง หรือการทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง รวมถึงความน่าสนใจของท้องถิ่นนั้นว่ามี เพียงพอที่จะดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้ตัดสินใจเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้นหรือไม่ ประกอบด้วย ความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวไว้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาและการกำหนดศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

3. แนวคิดทฤษฎีนักท่องเที่ยวเยาวชน บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้ให้ความหมายว่านักท่องเที่ยวเยาวชน (Youth Tourist) คือประชากรวัยหนุ่มสาวกลุ่มเยาวชนที่มีอายุประมาณ 15-24 ปี ซึ่งองค์การการท่องเที่ยวโลก (WTO) ได้คาดการณ์ไว้ว่าเยาวชนจะเป็นกลุ่มที่มีการเดินทางท่องเที่ยวบ่อยครั้งและมีจำนวนสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ โดยจะมีมากถึงร้อยละ 20 ของนักท่องเที่ยวทั่วโลก และจะมีอัตราเติบโตอย่างต่อเนื่องเฉลี่ยทั่วโลกประมาณร้อยละ 5 ต่อปี กลุ่มเยาวชนจะมีปัจจัยที่เกื้อหนุนในการเดินทาง ได้แก่ความต้องการที่จะเรียนรู้และแสวงหาประสบการณ์ใหม่ มีเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวสูงกว่าประชากรกลุ่มอื่นๆ คือช่วงปิดภาคการศึกษา ระดับการศึกษาที่สูงขึ้นของกลุ่มเยาวชน ล้วนมีส่วนเพิ่มศักยภาพในการเดินทางท่องเที่ยวของกลุ่มเยาวชน ทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนการวิจัย (Research)

1.1 สํารวจศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ดูแลศูนย์การเรียนรู้เพื่อการท่องเที่ยวจำนวน 5 แห่งๆ ละ 3 คน รวมจำนวน 15 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (criterion-based selection)

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวของกอดเฟรย์ เคอร์รี่ (Godfrey Kerry) และคลาก แจ็คกี้ (Clarke Jackie) เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบสำรวจแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้และแบบสัมภาษณ์ (แบบมีโครงสร้าง) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ผลการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ผลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) การวิเคราะห์ผลข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบรายการ (Check list) ใช้วิธีการจัดทำตารางสรุปข้อมูลและเขียนข้อความแบบบรรยายสรุปศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพในคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านการเข้าถึง ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ศักยภาพด้านสภาพแวดล้อม ศักยภาพด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว และศักยภาพด้านชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว

1.2 สํารวจพฤติกรรมการท่องเที่ยว และความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

การวิจัยระยะนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของเด็กและเยาวชน และศึกษาความต้องการกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านรูปแบบกิจกรรมและเส้นทางท่องเที่ยว ด้านการบริการและอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงพื้นที่และความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชนช่วงอายุ 15-24 ปี ที่มีความต้องการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้ และแสวงหาประสบการณ์จากแหล่งท่องเที่ยวภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แต่ด้วยไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการคำนวณโดยใช้สูตร Cochran (Cochran, 1953) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 384 คน ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนโดยได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณได้แก่แบบสอบถาม (Questionnaires) ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2564

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยว และความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้

โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย (Mean) จากนั้นนำผลที่ได้มาสรุปผลในรูปแบบของตารางและความเรียง

2. ขั้นตอนการพัฒนา (Development)

ขั้นตอนการพัฒนา ได้แก่ การออกแบบรูปแบบกิจกรรมและเส้นทางท่องเที่ยว การสร้างรูปแบบกิจกรรม และการนำเสนอรูปแบบกิจกรรมและเส้นทางท่องเที่ยวและผลการวิจัยด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

จากการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ทั้ง 5 แห่ง โดยใช้ตารางตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวของกอดเฟรย์ เคอร์รี่ (Godfrey Kerry) และคลาก แจ็คกี้ (Clarke Jackie) เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล มีผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปรายการสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชน ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

รายการ	คาบออยแลนด	อุโมงค์ชมพูพันธุ์ทิพย์	สวนพฤกษศาสตร์	ศูนย์วิจัยพัฒนาพืชผักเขตร้อน	อุทยานแมลงเฉลิมพระเกียรติฯ
1. ป้ายบอกทาง	✓	✓	✗	✓	✓
2. สิ่งชี้บ่งบอกว่ามาถึงจุดท่องเที่ยว	✓	✓	✗	✓	✓
3. ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✗
4. ห้องสุขา	✓	✓	✗	✓	✓
5. ร้านอาหารและเครื่องดื่ม	✓	✓	✗	✗	✗
6. ร้านขายของที่ระลึก	✗	✓	✗	✗	✗
7. การให้ข้อมูลและการสื่อความหมายเกี่ยวกับจุดท่องเที่ยว	✗	✓	✓	✓	✓
8. การกำหนดเส้นทางเดินท่องเที่ยว ในบริเวณนั้นและมีลูกศรชี้ทาง	✗	✗	✓	✓	✗
9. มีมีคูปองที่นักท่องเที่ยวให้ข้อมูล	✗	✗	✗	✗	✗
10. มีป้ายข้อมูลอธิบายสถานที่นั้น	✓	✓	✓	✓	✓
11. มีผังแสดงภาพรวมของจุดท่องเที่ยว	✗	✗	✗	✗	✗
12. ลานจอดรถ	✓	✓	✓	✓	✓
13. มีที่นั่งพักสำหรับนักท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓
14. สิ่งอำนวยความสะดวกเหมาะสมกับนักท่องเที่ยว	✓	✓	✗	✗	✓

รายการ	คาวบอย แลนด์	อุโมงค์ชมพู พันธุ์ทิพย์	สวนพฤกษ ศาสตร์	ศูนย์วิจัยพัฒนา พืชผักเขตร้อน	อุทยานแมลง เฉลิมพระเกียรติฯ
15. กิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยวทันสมัยและ เหมาะสมกับเด็กและเยาวชน	✓	✓	✓	✓	✓
16. มีการทำความสะอาด ดูแลรักษาซ่อมแซม สิ่งอำนวยความสะดวกเสมอ	✓	✓	✗	✗	✗
17. แหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับเส้นทาง คมนาคมหลัก	✓	✓	✓	✓	✓
18. มีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลอย่างละเอียด	✓	✗	✗	✗	✗

หมายเหตุ ผลการตรวจสอบ ✓ หมายถึง มี และ ✗ หมายถึง ไม่มี

จากตารางที่ 1 พบว่าคาวบอยแลนด์ มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ได้แก่ ป้ายบอกทางเข้าถึงตลอดเส้นทาง ป้ายบอกชื่อสถานที่ เส้นทางเดินศึกษากิจกรรม เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ที่จอดรถ อัมพันนั้งชมโชว์การแสดง นอกจากนี้ยังมีร้านอาหารชื่อเท็กซัสเด็กให้บริการบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง แต่ยังคงขาดป้ายให้ข้อมูลและป้ายสื่อความหมายของกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยว และขาดการกำหนดเส้นทางเดินชมกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยว ขาดผังแสดงภาพรวมของจุดท่องเที่ยว ห้องสุขามีจำนวนน้อย ไม่มีจุดขายของที่ระลึก นักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้าชมกิจกรรมจะต้องทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังเจ้าหน้าที่ดูแลศูนย์ล่วงหน้า หากนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าชมโดยไม่มีการติดต่อล่วงหน้า จะพลาดชมโชว์การแสดงภายในคาวบอยแลนด์

อุโมงค์ชมพูพันธุ์ทิพย์มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้แก่ จุดจอดรถ มีการปิดถนนให้เป็นเส้นทางเดินชมความงามของอุโมงค์ดอกชมพูพันธุ์ทิพย์ ในช่วงฤดูการดอกชมพูพันธุ์ทิพย์บานจะมีการจัดงานเทศกาลชมดอกชมพูพันธุ์ทิพย์ มีร้านค้าขายอาหารและเครื่องดื่ม ร้านขายของที่ระลึก มีถังขยะจักสารที่ออกแบบกลมกลืนกับธรรมชาติ ป้ายบอกเส้นทางการเดินทางของรถและป้ายบอกเส้นทางไปยังจุดท่องเที่ยว ป้ายข้อห้ามต่างๆ เช่น ห้ามจอดรถบนไหล่ทาง ป้ายรณรงค์ห้ามเด็ดดอกไม้ แต่ยังคงขาดป้ายบอกจุดไปห้องน้ำ และจุดนั่งพักมีจำนวนน้อย

สวนพฤกษศาสตร์ เป็นสถาบันทางวิชาการที่เป็นแหล่งรวบรวมอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชสมุนไพร พรรณพืชต่างๆ เอาไว้เพื่อทำการอนุรักษ์ ศึกษา วิจัยทางวิทยาศาสตร์ มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้แก่ ศูนย์ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยว ป้ายให้ข้อมูลและการสื่อความหมายเกี่ยวกับจุดท่องเที่ยว มีลูกศรชี้ทางบอกเส้นทางเดินท่องเที่ยวในบริเวณนั้น ลานจอดรถ ที่นั่งพักสำหรับนักท่องเที่ยว แต่ยังคงขาดป้ายบอกทางเข้า ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลภายในแหล่งท่องเที่ยว หากนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าชมโดยไม่มีการติดต่อล่วงหน้า

ศูนย์วิจัยพัฒนาพืชผักเขตร้อน เป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านการรวบรวมพันธุ์กรรมพืชผักชนิดต่างๆ และผักพื้นบ้านภายในประเทศ มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้แก่ ป้ายบอกทาง สิ่งชี้บ่งบอกว่ามาถึงจุดท่องเที่ยว ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว ห้องสุขา มีการให้ข้อมูลและการสื่อความหมายเกี่ยวกับจุดท่องเที่ยว มีลูกศรชี้ทางบอก

เส้นทางเดินท่องเที่ยวในบริเวณนั้น ลานจอดรถ ที่นั่งพักสำหรับนักท่องเที่ยว ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลภายในแหล่งท่องเที่ยว นั้น หากนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาโดยไม่มีการติดต่อล่วงหน้า ต้องติดต่อขอเข้าชมในวันเวลาราชการเท่านั้น

อุทยานแมลงเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้แก่ ทางเดินศึกษาสำรวจธรรมชาติ ที่จอดรถสะดวกสบาย ทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทาง่ายมีป้ายบอกทางเข้า มีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลแต่ต้องติดต่อล่วงหน้าก่อนเข้าชม ที่นั่งพักสำหรับนักท่องเที่ยวขาดการทำความสะอาด ป้ายบอกข้อมูลภายในแหล่งท่องเที่ยวมีสภาพเสื่อมโทรม ภายในพิพิธภัณฑ์มีกลิ่นอับของที่จัดแสดงภายในมีสภาพชำรุดทรุดโทรมขาดการดูแล ห้องสุขามีจำนวนน้อย

2. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

จากการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยวฯ ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และเชื่อมโยงกับข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามจากการตรวจสอบรายการ (Check list) ใช้วิธีการจัดทำตารางสรุปข้อมูลและเขียนข้อความแบบบรรยายประกอบ แบ่งการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวตามแนวคิดทฤษฎีของศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว (วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี, 2529) โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินมีทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ศักยภาพในคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว พบว่ามีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งภายในมหาวิทยาลัยฯ มีคุณค่า มีความเป็นเอกลักษณ์ ยังคงความสมบูรณ์ของธรรมชาติ เหมาะแก่การพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย อาทิเช่น ดอกชมพูพันธุ์ทิพย์ อุทยานแมลงเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นสถานที่รวบรวมพันธุ์แมลงหายากที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีการจัดแสดงพันธุ์แมลงที่หายากสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านกีฏวิทยาและทางธรรมชาติสำหรับเยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้

ด้านที่ 2 ศักยภาพด้านความสะดวกในการเข้าถึง พบว่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มีระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร การคมนาคมเดินทางสะดวก มีบริการรถขนส่งสาธารณะที่หลากหลายตั้งอยู่ติดถนนใหญ่คือถนนมาลัยแมน ซึ่งเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางไปยังจังหวัดต่างๆ ทั้งภาคตะวันตกและภาคกลาง

ด้านที่ 3 ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว เช่น ป้ายบอกทาง สถานที่นั่งพัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก จุดถ่ายรูป ห้องน้ำสาธารณะ เป็นต้น

ด้านที่ 4 ศักยภาพด้านสภาพแวดล้อม พบว่า สถานที่ท่องเที่ยวภายในมหาวิทยาลัยฯ ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและพึงพาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมต่างๆ จึงต้องอาศัยธรรมชาติเป็นองค์ประกอบ มีลักษณะทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ไม่ ถูกตัดแปลง สภาพแวดล้อมระบบนิเวศยังคงความสมบูรณ์

ด้านที่ 5 ศักยภาพด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว พบว่าสถานที่ท่องเที่ยวภายในมหาวิทยาลัยฯ มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวที่จะเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวและร่วมกิจกรรมจะต้องประสานงานจองล่วงหน้า เพราะการทำกิจกรรมในแต่ละจุดจะสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในปริมาณที่จำกัด และสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งยังขาดความพร้อมในเรื่องการเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างเต็มตัวหรืออยู่ในช่วงระหว่างดำเนินการเปิดตัวเป็นแหล่งท่องเที่ยว จึงยังขาดความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว

ด้านที่ 6 ศักยภาพด้านชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว พบว่าสถานที่ท่องเที่ยวภายในมหาวิทยาลัยฯ มีความสวยงาม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และเป็นที่ยู่อักของนักท่องเที่ยว อาทิเช่น อุโมงค์ชมพูพันธุ์ทิพย์ เป็นที่นิยมของการมาเที่ยวแบบทัศนศึกษา กลุ่มเยาวชน วัยรุ่น กลุ่มครอบครัว มีกิจกรรมและจุดถ่ายรูปที่หลากหลาย บล็อกเกอร์ที่มีชื่อเสียงหลายคนเข้ามาทำการรีวิว มีภาพยนตร์และละครเข้ามาใช้เป็นสถานที่ถ่ายทำ ทำให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักเพิ่มมากขึ้น

3. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวและความต้องการกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 351 คน คิดเป็นร้อยละ 87.80 เพศชาย จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.20 มีช่วงอายุ 21-22 ปี จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 การศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 379 คน คิดเป็นร้อยละ 94.80 อาชีพนักศึกษา จำนวน 381 คน คิดเป็นร้อยละ 95.30 ภูมิลำเนากรุงเทพและปริมณฑล จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00

3.2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ด้านประสบการณ์การเดินทางมาท่องเที่ยวภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผู้ตอบแบบสอบถามเคยมาท่องเที่ยวแล้ว จำนวน 341 คน คิดเป็นร้อยละ 85.30 วัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มาถ่ายรูปดอกไม้พันธุ์ทิพย์ จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 63.40 รูปแบบการเดินทาง ส่วนใหญ่เดินทางกับกลุ่มเพื่อนจำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.80 แหล่งท่องเที่ยวภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนที่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามรู้จักอุโมงค์ชมพูพันธุ์ทิพย์ จำนวน 355 คน คิดเป็นร้อยละ 88.80 ช่องทางการรับรู้ข่าวสารข้อมูลการท่องเที่ยว รับรู้ข่าวสารผ่าน Facebook จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 60.25 มุลเหตุจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยว พบว่า ความสวยงามโดดเด่น และเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวจำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 71.40

3.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

โดยพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.98$) ด้านการเข้าถึงพื้นที่ ($\bar{X} = 4.21$) ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้และเส้นทางท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.12$) ด้านการบริการและอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.13$)

4. ผลการนำเสนอรูปแบบกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

4.1 การสร้างรูปแบบกิจกรรมและเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชน โดยมีการนำเสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับกลุ่มเด็กและเยาวชน 3 เส้นทาง ได้แก่

เส้นทางที่ 1 กิจกรรมการท่องเที่ยวฟาร์มเกษตรในลักษณะการสาธิตให้ความรู้ “ธรรมชาติใจไปกำแพงแสน” เส้นทางควบอยแลนด์-ศูนย์วิจัยพัฒนาพืชเขตร้อน-อุทยานแมลงเฉลิมพระเกียรติ กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ได้แก่ การสาธิตการรีดน้ำเชื้อ การผสมเทียมโคให้กับนักท่องเที่ยวได้ชม การเลี้ยงดูแม่โค กิจกรรมฝึกอบรมการขี่ม้า การสาธิตการรีดนมแพะ ป้อนนมแพะ การทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดสารพิษ ศึกษาพันธุ์แมลงหายาก ถ่ายรูปคู่กับผีเสื้อและแมลงหายาก หาซื้อเนื้อโคขุนที่อร่อยและถูกสุขลักษณะ

เส้นทางที่ 2 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร “นั่งรถตะโกลมทุ่งข้าวไรซ์เบอร์รี่” ได้แก่ เส้นทางศูนย์วิจัยพัฒนาพืชเขตร้อน-สวนพฤกษศาสตร์-แปลงผักไฮโดรโปนิก-แปลงนาเฉลิมพระเกียรติ นักท่องเที่ยวจะได้ร่วมกิจกรรมใน การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การเพาะเลี้ยงพันธุ์ผักหายาก .การปลูกผักไฮโดรโปนิก การเรียนรู้ผักพื้นบ้าน สาธิตแปลงเพาะเมล็ด สาธิตการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ชมแปลงปลูกพืชผักเมืองหนาว และไม้พ้ออากาศ ทดลองดำนาปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่ด้วยวิธีโยนกกล้า ชมการโรงสีผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่

เส้นทางที่ 3 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และตามรอยละคร “บันไม่ไกลไปกำแพงแสน” ได้แก่ เส้นทางถนนแปลงล่างขวิด ถนนยูคา สะพานแขวน(สะพานผีเสื้อ) สวนกระบองเพชร นักท่องเที่ยวจะได้ร่วมกิจกรรม ถ่ายรูป บันจักรยานถนนแปลงล่างขวิด รำลึกสะพานแขวนผีเสื้อ เชียร์ฟลเกตยามเย็นบนถนนยูคา ค้นหาต้นแคนดัสัยักษ์ในสวนปลง

4.2 การนำเสนอรูปแบบกิจกรรมและเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชน

4.2.1 จัดทำคู่มือแนะนำเที่ยวออนไลน์ จัดทำในลักษณะแอปพลิเคชันเพื่อการท่องเที่ยว ภายในจะมีรายละเอียดข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จะช่วยให้เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเข้าถึงสังคมออนไลน์สามารถสืบค้นข้อมูลและค้นพบกิจกรรมที่ดีเยี่ยมในการเดินทางมายังจุดหมายปลายทางแห่งนี้ นอกจากนี้ยังมีข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว เส้นทางท่องเที่ยวทั้ง 3 เส้นทาง และร้านขายของที่ระลึกที่อยู่ในสถานที่ใกล้เคียง มีข้อกำหนดและขั้นตอนที่เกี่ยวกับการเขียนรีวิว และการเช็คอิน การสแกนคิวอาร์โค้ด การระบุข้อมูลการติดต่อจองมัคคุเทศก์ท้องถิ่น สำรองยานพาหนะ รวมถึงการทำแบบทดสอบเพื่อลุ้นรับของรางวัล

4.2.2 หนังสือคู่มือนำชมแหล่งท่องเที่ยว ภายในจะมีรายละเอียดข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว เส้นทางท่องเที่ยวทั้ง 3 เส้นทาง ข้อมูลร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก และเบอร์โทรศัพท์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานหลักภายในมหาวิทยาลัยควรมีนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ การพัฒนาศูนย์ให้ข้อมูลข่าวสาร การปรับปรุงภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสวยงามและสะอาด การเสริมสร้างความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องของป้ายบอกทาง และป้ายให้ข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว และการเสริมสร้างความพร้อมในการบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน หรือการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้

2. การจัดการศูนย์การเรียนรู้เพื่อการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน โดยให้ศูนย์การเรียนรู้และชุมชนรอบข้างมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเพื่อการวางแผนและดำเนินการ รวมถึงสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยว

3. จัดให้มีกลไกที่สำคัญในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนออกสู่ผู้ประกอบการท่องเที่ยว

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลโดยแยกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ 4 ข้อ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สํารวจศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่าแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ทั้ง 5 แห่ง มีศักยภาพเหมาะสมพร้อมพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงต่อไป ขณะเดียวกันยังต้องพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวนั้นให้มีมาตรฐานสามารถรองรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริจรรรยา ประพฤติกิจ (2553) เรื่องการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราด เพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้กล่าวถึงว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว คือ ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา การปรับปรุง หรือการทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ยังรวมถึง ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ว่ามีมากพอที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางไปเที่ยวชมหรือไม่

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่าแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ มีศักยภาพในการพัฒนาทั้ง 6 ด้าน เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐกานต์ รongทอง (2563) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาศักยภาพรูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนบ้านสาขลา อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ได้กล่าวถึงศักยภาพด้านการท่องเที่ยว คือ ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่

เอื้อต่อการพัฒนา การปรับปรุงหรือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง รวมถึงความน่าสนใจของสถานที่นั้นว่ามีเพียงพอที่จะดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้ตัดสินใจเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่นั่นได้หรือไม่ นอกจากนี้ความสำคัญของการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าว ทำให้การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวต้องมีทิศทางและแนวทางที่เหมาะสม มีกระบวนการจัดการอย่างต่อเนื่องที่มี ประสิทธิภาพ เพื่อให้ประสบ ความสำเร็จและเป็นไปตามทิศทางที่ถูกต้อง อย่างไรก็ตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ต้องร่วมมือกันหาแนวทางในการเพิ่มศักยภาพในแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่สนใจและมีคุณภาพในการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอรูปแบบกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่าแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวต่อไปได้ และมีจุดแข็งที่สามารถใช้ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ได้แก่ มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง คือ อุโมงค์ชมพูพันธุ์ทิพย์ ความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ยังคงความสมบูรณ์ของธรรมชาติ ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร การคมนาคมเดินทางสะดวก มีบริการรถขนส่งสาธารณะที่หลากหลาย ตั้งอยู่ติดถนนใหญ่เป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางไปยังจังหวัดต่าง ๆ ทั้งภาคตะวันตกและภาคกลาง สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เดินทางเข้าถึงง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล (2556) ศึกษาเรื่องการศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง อำเภอกวนโดนและบ้านโตนป่าหน้น อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล โดยสรุปผลว่าการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวต้องศึกษาความพร้อม และจุดแข็ง จุดอ่อนของพื้นที่ และควรสร้างจุดเด่นของสถานที่ท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม สามารถอนุรักษ์การคงอยู่ของสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรัญญา ศรีทองและคณะ (2561) ความต้องการการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มครอบครัวในจังหวัดนครนายก พบว่าการนำเสนอกิจกรรมและเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ในจังหวัดนครนายกสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มครอบครัว ในด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวควรมีการดูแลสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวให้มีสภาพสวยงาม สมบูรณ์ สามารถเปิดให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้ โดยควรมีการประชาสัมพันธ์ให้แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เป็นที่รู้จักและส่งเสริมให้เกิดการทำกิจกรรมท่องเที่ยวที่หลากหลายโดยการสร้างสรรค์และเพิ่มคุณค่าของทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยว

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). *อุทยานแมลงเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*. สืบค้นจาก <https://thailandtourismdirectory.go.th/th/info/attraction/detail>
- ฐาปกรณ์ ทองคำนุช. (2558). *ความต้องการเลือกใช้โรงแรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดสุพรรณบุรี*. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- ธัญนิษา เลิศนรเศรษฐ์. (2550). *การจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา ตลาดน้ำมอญ นคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

- นัฐกานต์ ร่องทอง. (2563). แนวทางการพัฒนาศักยภาพรูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนบ้านสาขลา อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 14(1), 109-129.
- ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล. (2556). การศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง อำเภอควนโดนและบ้านโตนปาหนัน อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 27(83), 97-112.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2563). “ดอกชมพูพันธุ์ทิพย์” ม.เกษตรฯ กำแพงแสน เริ่มบานสะพรั่งรุ่นแรก” สืบค้นจาก <https://mgronline.com/travel/detail/9630000000081>
- พรรณภักดิ์ ปลั่งศรีเจริญสุข และ ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์. (2558). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้พิพิธภัณฑ์และ แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 12(12), 106-123.
- พิมพ์ชนก มุลมิตร. (2561). การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ในจังหวัดนครปฐม จากฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวสู่รูปแบบและกิจกรรมท่องเที่ยว. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*, 8(1), 79-92.
- ศรัณญา ศรีทองและคณะ. (2561). ความต้องการการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มครอบครัวในจังหวัดนครนายก. *วารสารวิชาการ สถาบันการพลศึกษา*, 10(2), 145-160.
- ศิริจรรยา ประพฤติกิจ. (2553). *การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราด เพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. สืบค้นจาก <https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=index>
- สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้. (2560). *The Knowledge based Tourism*. กรุงเทพฯ: สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).
- Gee, C. Y. & Choy. J. L. (1989). *The Travel Industry*. New York.
- Van Nostrand.Kerry, G. & Jackie, C. (2000). *The Tourism Development Handbook: A Practical Approach to Planning and Marketing*. New York: Continuum.